

учасникам фінансового ринку, що займаються кредитуванням, варто удосконалювати власні кредитні продукти, щоб залишатися конкурентоспроможними на кредитному ринку.

Список використаних джерел

1. Національний банк ініціює врегулювання питання P2P кредитування [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=30375585.

2. Крухмаль О.В. Peer-to-peer кредитування в Україні: перспективи розвитку та виклики для банків / О.В. Крухмаль, О.С. Заєць // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Економічні науки». – 2017. – 2 (24). – Т. 2. – С. 93-96.

3. Report: Global Crowdfunding Market 2016-2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://crowdfundbeat.com/mobile/2016/02/03/report-global-crowdfunding-market-2016-2020/> – Назва з екрану. – Дата перегляду: 28.05.2019.

УДК: 338.28:(004.08+621.377.6)

КРАУС Н. М.,

*доктор економічних наук, доцент,
Київський університет ім. Б. Грінченка,
професор каф. фінансів та економіки
e-mail: k2205n@ukr.net,
ORCID ID: 0000-0001-8610-3980*

КРАУС К. М.,

*кандидат економічних наук,
Київський університет ім. Б. Грінченка,
доцент кафедри управління
e-mail: k23k@ukr.net,
ORCID ID: 0000-0003-4910-8330*

РАМСЬКИЙ А. Ю.,

*доктор економічних наук, доцент,
Київський університет ім. Б. Грінченка,
зав. кафедри фінансів та економіки
e-mail: a.ramskyi@kubg.edu.ua, ORCID ID: 0000-0001-7368-697X*

ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ЧАСТИНІ ЇЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ДЕТЕРМІНАНТІВ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ

Цифрова економіка являється закономірним етапом еволюційного розвитку технологічної моделі суспільства, що забезпечує конкурентоспроможність, ефективність національних економік, створює

унікальні можливості існування людського капіталу, стимулює інноваційні та креативні індустрії. Затримка з переходом на цифрові технології в будь якій сфері діяльності є національною небезпекою для будь-якої країни [1, с. 78]. Технологічною основою мережі стають платформи – цифрове середовище, в якому особливий програмно-апаратний комплекс з набором певних сервісів і функцій забезпечує можливості прямого взаємозв'язку між споживачами та виробниками. Особисте спілкування та економічні зв'язки здійснюється через мережу, яка вже має не тільки централізоване упорядкування, але і децентралізовані способи взаємодії.

Вплив цифрової трансформації на економіку до 2020 має дати Україні 300-400 тис. нових робочих місць (цифрові проекти будуть потребувати великої кількості фахівців), 95% закладів обслуговування громадськості перейдуть на безготівкові розрахунки, 97% громадян матимуть цифрову ідентифікацію (Mobile ID, citizen-card), користувачів Інтернету стане більше, 7 із 10 домогосподарств будуть підключені до Інтернету, 70-80% території покрийть ширококутовим Інтернетом, розроблено 7 дорожніх карт трансформації (легка і харчова промисловість, енергетика, туризм тощо), втричі збільшиться кількість підприємців, що випускають цифрові продукти, буде 5 інжинірингових R&D центрів, прогнозується зростання на 25% високотехнологічного експорту, прогнозується 3 млрд дол щорічних приватних інвестицій у цифрові інфраструктури і найголовніше цифрова трансформація вплине на ріст ВВП (+2% до 2019 року, +3% до 2020, +6% до 2021) [2].

З розвитком інформаційних технологій, що супроводжується глобальним проникненням мобільного доступу до Інтернету та цифрових послуг, змінюється і процес надання послуг, в тому числі фінансових. Банківський сектор тривалий час вважали досить консервативним у контексті використання новітніх технологій. Однак сьогодні банківські установи та фінансові компанії не можуть дозволити собі залишатись осторонь технологічного прогресу, насамперед, через істотне підвищення конкуренції з боку фінансових компаній

та start-up, сфера діяльності яких безпосередньо стосується надання банківських та інших послуг [3, с. 141].

Щодо цифровізації діяльності банків варто зазначити, що даний процес уявляється нам як система заходів, спрямованих на поглиблення співпраці з Fintech-start-up проектами з метою досягнення довгострокових цілей розвитку пов'язаних з упровадженням інноваційних методів роботи, нових банківських продуктів/послуг для збільшення та розширення клієнтської бази і підвищення конкурентоспроможності банку. Для вітчизняних банків цифровізація діяльності на даному етапі потребує такого стилю роботи, в основі якого лежить пошук нових можливостей, вміння залучати і використовувати для вирішення поставлених завдань ресурси із різних джерел, досягаючи бажаного результату при мінімальних витратах [4, с. 4].

Завдяки автоматизованим програмним сервісам і відсутності затрат на забезпечення доступу клієнта до банківської установи цифрові фінансові установи отримують значні переваги перед традиційними банками, адже їх кредитні умови значно цікавіші, ніж у класичних банків. Окрім того, такі фінансові установи активно використовують соціальні мережі для систематизації і контролю за споживчою та фінансовою поведінкою клієнта. Тому вони більш мобільні, більш чутливі до фінансових потреб клієнтів, але в той же час і більш впливові на нього. Банк на цифровому етапі розвитку перестає бути посередником, він стає агентом, який надає клієнту послугу доступу до рахунку й операцій по ньому. Комунікація з банківською установою обмежується поданням відповідних команд, які виконуються в системі цифрових технологій. Клієнт стає певним чином автономним, самостійним щодо банку [5, с. 255]. Найбільш розповсюджені види вітчизняних інноваційних банківських продуктів та особливості управління ними представлено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Деякі види вітчизняних інноваційних банківських продуктів та особливості управління ними (складено авторами на основі 4; 5; 6)

<i>Вид банківського продукту</i>	<i>Зміст/загальна характеристика новітніх банківських продуктів, що є результатом цифровізації</i>
Інтернет-банкінг	ключова новація майбутнього десятиліття, яка сьогодні пропонується клієнтам більшістю банків. Україна входить у топ-10 країн Європи за кількістю користувачів, але через низьке проникнення в регіони все ще має значний потенціал зростання Інтернет-аудиторії у майбутньому. Для банків це відкриває великі можливості, тому експерти роблять основну ставку саме на розвиток віддаленого банкінгу.
Мобільний банкінг	завдяки мобільному телефону можна здійснити більшість операцій із власними рахунками, він відкриває великий спектр послуг, зокрема, залишок по рахунку, платежі, перекази коштів, кредити однієї фізичної особи іншій тощо. Як уважають експерти, мобільний телефон замінить пластикову картку як засіб платежу вже через кілька років. Саме за допомогою NFC-чипів, які вбудовані у телефон, буде відбуватися ідентифікація клієнта, тому зникне потреба в паспорті, тому що ідентифікація клієнта банком стане можливою лише за допомогою телефону. Сьогодні ця тенденція з'явилася на ринках США і Європи, де ідентифікація вже відбувається навіть за адресою електронної пошти клієнта.
POS-термінали в торговельних мережах	на відміну від західних країн вони не призвели до глобальної революції в українському безготівковому просторі. Однак сьогоднішні 15 % безготівкових операцій з платіжними картками все-таки змушують банкірів вірити в посилення цього тренду в найближчі п'ять років. У майбутньому POS-термінали будуть установлювати самі торговці, оскільки в оплату будуть прийматися не пластикові картки, а інформація з NFC-чипів, вбудованих у телефон. Тим часом термінали самообслуговування, що з'явилися кілька років тому, набирають популярності як у банківських відділеннях, так і за їхніми межами.
«зона 24»	за допомогою цього продукту клієнт може самостійно керувати своїми рахунками, одержувати консультацію фахівця call-центру, залишати заявку на одержання послуги, записатися на обслуговування в будь-яке відділення банку. Практично кожна «зона 24» оснащена банкоматом, модулем поповнення готівкою CashIn, телефоном доступу до інформаційної служби. Цей напрямок банківської діяльності продовжує вдосконалюватися.
електронний залишок	упровадження даної послуги в касах банку дозволяє скоротити витрати на обіг монет, оскільки залишок менше однієї гривні зараховується на рахунок мобільного телефону клієнта або у вигляді електронного ваучера.

Останній часом в Україні відбулося декілька важливих подій стосовно спрощення ведення бізнесу, залучення інвестицій емітентами цінних паперів та переходу нашої держави на рейки “цифрової економіки”. А саме йдеться про

ухвалення Радою законопроекту № 5592-д щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів 16 листопада 2018 року, а також ухваленням Урядом 17 січня 2018 року Концепції розвитку цифрової економіки до 2020 року. Ці зрушення взаємопов'язані і матимуть значний вплив на економіку України, в тому числі на залучення інвестицій. Здавалося б, як чітке розмежування між ПАТ і ПрАТ, спрощена процедура переходу останніх, анулювання необхідності зібрання ними загальних зборів акціонерів і подачі звітності 4 рази на рік тощо, введення “digital economy”, тобто цифрової економіки (а саме трьох основних складових – e-business infrastructure, e-business, e-commerce) має збільшити обсяг залучення капіталу [6, с. 653; 7; 8; 9].

Вважаємо, що в перспективі необхідно розробити політику цифрового розвитку національної банківської системи в контексті цифрового розвитку світової спільноти, що спирається на наскрізні банківські процеси, стандарти банківського та комунікаційного обладнання, програмного забезпечення, послуг, тарифів, доступу до банківських даних і сервісів, безпеки банківської інформації.

Список використаних джерел

1. Гриценко О. А. Цифрова економіка: сучасні виклики для економістів та правознавців. Економічна теорія та право. 2018. № 2 (33). С. 77–90.
2. Швидкісний Інтернет та зростання ВВП: у Кабміні розповіли про майбутній "цифровий стрибок" Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.depo.ua/ukr/money/shvidkisniy-internet-tazrostannya-vvp-u-kabmini-rozprovili-pro-maybutniy-cifroviy-stribok-ukrayini-20180130717803>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 03.03.2019.
3. Кириленко С.А. Зміна парадигми продажу банківських послуг в умовах розвитку цифрових каналів дистрибуції. Світ фінансів. 2016. Вип. 4. С. 140-147.
4. Кльоба Л.Г. Цифровізація – інноваційний напрям розвитку банків. Ефективна економіка. 2018. № 12. С.1-8.
5. Корнівська В. О. Цифровий банкінг: ризики фінансової дигіталізації. Проблеми економіки. 2017. № 3. С. 254-261.

6. Дєєва Н.Е., Делейчук В.В. Механізми залучення інвестицій емітентами цінних паперів в умовах розвитку цифрової економіки України. Молодий вчений. 2018. № 3 (55). С. 653–659.

7. Краус К.Н., Краус Н.М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. Науковий економічний журнал. Інтелект ХХІ століття. 2018. № 1. С. 211–214.

8. Криворучко О. С., Краус К.Н., Краус Н.М. Віртуальна реальність національного інформаційно-інноваційного простору. Економіка та суспільство. 2018. № 14. Режим доступу: <http://economyand.society.in.ua>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 16.05.2019.

9. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія (2019) Київ: Аграр Медіа Груп. – 491 с.

УДК 336.71

ПАНТЕЛЄЄВА Н.М.,

доктор економічних наук, доцент,

ДВНЗ «Університет банківської справи»,

Черкаський інститут,

e-mail: npanteleeva2017@gmail.com, ORCID ID 0000-0001-6457-6912

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ БАНКІВ

Сучасний банківський бізнес, поряд із загрозою втрати фінансової стійкості, необхідністю забезпечення належного рівня капіталізації (Basel III) і ліквідності, відновлення ділової активності та прибутковості, відчуває посилення викликів, зумовлених поглибленням клієнто-орієнтованих і ризико-орієнтованих підходів, необхідністю конвергенції й імплементації стандартів KYC («Знай свого клієнта»), PSD2 (Payment Service Directive 2), Open API (Application Programming Interface), МСФЗ-9. Тому бізнес-моделі банків, багатогранність яких визначається ключовими вимірами – розмір, діяльність,